

AB „Energijos
skirstymo operatorius“Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
info@vert.ltNr. -
Į 2021-01-29 Nr. R2-(D)-709

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) susipažino su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) parengtais Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo pakeitimo (toliau – Projektas), Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo bei Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo pakeitimo projektais (toliau visi kartu – Projektai).

Viešai konsultacijai pateiktu Projektu siūloma iš esmės keisti dabartinę Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarką ir išdėstyti ją nauja redakcija. Visgi, Bendrovė pastebi, kad nors Projekto rengėjų teigimu Projektui keliamas tikslas numatyti aiškesnę reguliuojamų energetikos įmonių investicijų projektų Taryboje vertinimo ir derinimo tvarką, Projektas stokoja apibrėžtumo dėl kai kurių jo praktinio taikymo aspektų, kurių ydingumas Tarybai yra žinomas:

a) Projekte nėra apibrėžta investicijų projektų derinimo trukmė

Bendrovė supranta, kad investicijų projektų derinimas savo esme yra ilgalaikis procesas, kurio rezultatyvumą lemia tiek įmonių veiksmai (reagavimo į prašymų tikslinti informaciją trukmė, teikiamos informacijos kokybė ir pan.), tiek Tarybos atstovų veiksmai analizuojant ir vertinant pateiktą informaciją. Visgi, nepaisant detalių procedūrinių terminų nustatymo Projekte (Projekto 28, 29, 69 ir 70 p.), vis dar nėra aišku, kiek maksimaliai gali trukti Tarybos darbas vertinant ir priimant sprendimą dėl pateiktų investicijų projektų.

Šiuo metu praktikoje pateikus investicijų projektą Tarybos atstovai ilgą laiką (atskiris atvejais – iki kelių mėnesių) nesiima investicijų derinimo veiksmų, o pradėjus teikti prašymus dėl pateiktos informacijos pildymo ar tikslinimo, prasideda ilgas susirašinėjimo procesas, telekonferencijų organizavimas tarp Tarybos ir Bendrovės atstovų. Vykstant Tarybos bei Bendrovės personalo kaitai ir prašant papildomos informacijos, Bendrovės darbuotojai pakartotinai renka ir teikia jau anksčiau teiktą informaciją, ją nuolat tikslina vienais ar kitais aspektais, kurie ne visada būna reglamentuoti Tarybos norminiais dokumentais. Tokie veiksmai dar labiau prailgina investicijų projektų derinimo trukmę.

Pastebėtina, kad per pastaruosius trejus metus bendrai derinamų investicijų derinimas Taryboje truko apytiksliai iki vienerių metų (pavyzdžiui, 2019 m. kovo 22 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų elektros investicijų planas buvo suderintas 2020 m. sausio 28 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-79; 2018 m. kovo 1 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų investicijų gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuose sąrašas buvo suderintas 2019 m. vasario 14 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-44, 2017 m. kovo 1 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų investicijų planas buvo suderintas 2018 m. kovo 23 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-88). Taryba iki šiol nėra priėmusi sprendimo dėl Bendrovės 2020 m. planuojamų ir 2019 m. faktinių bendrai derinamų investicijų, kurios 2020 m. kovo 9 d. buvo pateiktos Tarybai derinti. Individualiai derinamų investicijų derinimo trukmė dar ilgesnė – iki 2 metų (pavyzdžiui, investicijų projektas „Elektros energijos tiekimo

Klientų aptarnavimas

Klientų aptarnavimo tel. 1852 arba 8 697 61 852*

Nemokama elektros sutrikimų linija 1852

Nemokama dujų tiekimo sutrikimo linija 1804

Svetainė www.eso.lt

*ilgasis numeris apmokestinamas pagal kliento ryšio operatoriaus plano įkainius

Įmonės rekvizitai

AB „Energijos skirstymo operatorius“

Aguonų g. 24, 03212 Vilnius, Lietuva

El. p. info@eso.lt

Juridinio asmens kodas 304151376

PVM mokėtojo kodas LT100009860612

Registrų tvarkytojas VĮ Registrų Centras

E. pristatymas 304151376

patikimumo Kuršių nerijoje didinimas“ buvo pateiktas Tarybai 2019 m. lapkričio 12 d.), tačiau iki šios šis projektas dar nėra suderintas.

Šiuo aspektu siekiant, jog tiek įmonių atstovai turėtų bent minimalias galimybes įvertinti informacijos teikimo ir tikslinimo proceso trukmę ir paskirti tam reikiamus resursus, tiek Tarybos diskrecija vertinant įmonių pateiktus projektus turėtų aiškesnius rėmus ir orientyrus, prašome Projekte apibrėžti, kad Taryba, įvertinusi pateiktą investicijų projektų turinį, papildomą informaciją surenka per kelias aiškiai apibrėžtas laiko iteracijas.

Tuo pačiu primintina, kad pagal Energetikos įstatymo reikalavimus, jeigu energetikos įmonių investicijos nėra suderintos su Taryba, jos negali būti pripažintos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti (įstatymo 15 str. 3 d.). Šiuo aspektu Bendrovė, teikdama informaciją valstybės reguliuojamų kainų peržiūrai, turėtų valdyti informaciją apie Tarybos sprendimus dėl jau pateiktų derinti investicijų (pažymėtina, kad iki 2017 m. bendrai derinamos investicijos įprastai būdavo suderinamos iki skirstymo kainų skaičiavimo), todėl manytina, kad investicijų derinimo procesas turi koreliuoti su valstybės reguliuojamų kainų nustatymo procesu, tai yra Tarybos sprendimas dėl pateiktų investicijų projektų derinimo ar nederinimo turėtų būti priimami tais pačiais kalendoriniais metais, tačiau ne vėliau kaip iki valstybės reguliuojamų kainų viršutinių ribų ateinantiems kalendoriniams metams nustatymo ar koregavimo.

b) Projekte nustatomos nepagrįstai didelės prašomos informacijos apimtys

Tarybos rašte nurodoma, kad Projektu siekiama nustatyti skirtingus investicijų derinimo reikalavimus priklausomai nuo investicijų apimties ir paskirties. Visgi, iš Projekto III skyriaus nuostatų matyti, kad investicijų apimtis nėra kriterijus, į kurį atsižvelgiama nustatant informacijos teikimo reikalavimus. Šiame skyriuje nurodoma, kad įmonė turi pateikti tokio paties detalumo pagrindimą tiek individualiai derinamam investicijų projektui, tiek Sąrašu derinamiems investicijų projektams.

Bendrovė pažymi, kad toks reguliavimas ne tik kvestionuoja tokio investicijų derinimo proceso kaip Investicijų sąrašas (Projekto 6.2 p.) būtinybę ir poreikį (kuris savo esme turėtų būti standartizuotas ir paprastesnis), bet ir sukelia neadekvačiai didelę administracinę naštą tiek Bendrovei rengiant dokumentų paketą, tiek Tarybai jį analizuojant ir vertinant. Atkreiptinas dėmesys, kad Sąrašu derinamų investicijų projektų apimtis yra itin didelė, pavyzdžiui vien 2020 m. Tarybai pateikto bendrai derinamų investicijų sąrašė buvo apie 200 atskirų investicinių projektų, kurių vertė didesnė nei 30 tūkst. Eur ir apie 500 atskirų investicijų projektų, kurių vertė mažesnė nei 30 tūkst. Eur. Įvertinus tai, kad pagal siūlomą Projekto redakciją nebelieka anksčiau buvusio investicijų projektų skaidymo pagal vertę (iki 30 tūkst. ir virš 30 tūkst.), Bendrovė privalėtų pateikti detalų apie 700 kiekvieno Sąrašė esančio investicijų projekto aprašymą (tikslas, uždaviniai, reikalingumo pagrindimas, įgyvendinimo planas ir kt.). Nurodytų reikalavimų taikymas praktikoje reikš dar ilgesnę Sąrašė derinamų investicijų projektų derinimo trukmę.

Bendrovė atkreipia dėmesį, kad operatyvaus duomenų pasiekiamumo didinimo ir administracinės naštos mažinimo tikslais didžiąją dalį savo duomenų Bendrovė skaitmenizuoja: techninės informacijos, elektros ir dujų tinklo geografiniai ir techniniai duomenys yra pateikiami VĮ „GIS centras“ tinklapyje www.geoportal.lt¹. Be to, Bendrovės veikloje neretai rekonstruojamas turtas, kurį sudaro skirtingu laikotarpiu įrengti tinklo elementai, todėl jų amžius gali būti senesnis nei 40-50 metų. Dalis informacijos apie šią tinklo dalį saugoma archyve, todėl jos surinkimui reikės papildomų resursų (formuoti užklausas, tikrinti ir pan.), o dalies informacijos Bendrovės pateikti negalės, nes jos nevaldo (pavyzdžiui, sodų išpirkimo dokumentacija nėra pilna).

¹ Visa informacija, susijusi su prisijungimu ir duomenų gavimu, pateikiama detalai: <https://www.eso.lt/lt/eso-partneriams/darbas-su-partneriais/elektros-ir-duju-tinklo-geografiniai-ir-techniniai-duomenys.html>

Investicijų vertinimo procese informacijos rinkimas ir tvarkymas neturi būti savitiksliis, tai yra jis privalo nuosekliai koreliuoti su tos informacijos paskirtimi - tiek informacijos teikėjui, tiek gavėjui turi būti aišku, kam atitinkama informacija yra reikalinga. Bendrovės vertinimu, nesant aiškumo, kuriais tikslais prašoma informacija bus naudojama, susidaro prielaidos rinkti ir teikti perteklinę informaciją. Dar daugiau, Projekte nustatytas reguliavimas, kuriuo reikalaujama detalios informacijos apie įmonių valdomą infrastruktūrą, nepagrįstai dubliuoja kitas Tarybos vykdomas, pavyzdžiui Tarybos vykdomus energetikos objektų ir įrenginių patikrinimus. Projekto 32.2 punkte numatyta, kad Bendrovė privalo pateikti esamų energetikos objektų ir (ar) įrenginių eksploatavimo istoriją ir tą pagrindžiančius dokumentus, pagal kuriuos atliekamas techninis vertinimas (tai yra, ar fiziškai nusidėvėję (rekonstruojami) energetikos objektai ir įrenginiai buvo eksploatuojami pagal teisės aktuose nurodytus reikalavimus). Manytina, kad techninis vertinimas neturėtų būti investicijų projektų derinimo proceso dalis, kadangi esamo tinklo objektų tinkamo eksploatavimo priežiūrą Taryba atlieka vadovaudamasi kitais teisės aktais.

Vadovaujantis Administracinės naštos mažinimo įstatymo reikalavimais, naujais teisės aktais negali būti sukurta neproporcinga papildoma administracinė našta. Šio įstatymo kontekste administracinė našta apibrėžiama kaip laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos, kurias patiria ar gali patirti asmenys vykdydami teisės aktuose nustatytus ar teisės aktų projektuose siūlomus nustatyti informacinius įpareigojimus. Nurodyto įstatymo 4 straipsnyje nurodyta, kad taikant administracinės naštos mažinimo priemones, vadovujamasi šiais principais:

- turi būti siekiama sumažinti reikalaujamų ataskaitų teikimo dažnumą iki minimalaus lygio, būtino pagrindiniams teisės aktų tikslams pasiekti, ir, jei įmanoma, **suvienodinti skirtingų susijusių teisės aktų ataskaitų teikimo dažnumą** (4 straipsnio 1 punktas);
- turi būti patikrinta, ar **tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose** (4 straipsnio 2 punktas);
- turi būti siekiama sumažinti laiko sąnaudas pildant įvairius duomenų ir (ar) informacijos pateikimo dokumentus, t. y. **siekiama šių dokumentų pildymo aiškumo ir konkretumo (4 straipsnio 7 punktas)**;
- turi būti siekiama **nereikalingų ataskaitų, patikrinimų, duomenų ir informacijos reikalavimų panaikinimo** (4 straipsnio 8 punktas).

Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 5117, numatyta, kad: „Kuriant naują ūkio subjektų veiklos priežiūros teisinį reguliavimą arba jį keičiant (t. y. rengiant teisės aktų projektus), turėtų būti laikomasi „vienas į – vienas iš“ principo: naujos teisinio reguliavimo nuostatos, kuriomis nustatomi reikalavimai, didinantys administracinę naštą ūkio subjektams, gali būti įvedamos tik tuomet, jeigu kartu atsisakoma dalies kitų administracinę naštą tiems ūkio subjektams nustatančių reikalavimų (turi būti panaikinama ne mažiau reikalavimų, nei įtvirtinama naujų)“ (26.2 p.).

Bendrovės vertinimu, Projekto reikalavimai, kuriais neatsižvelgiant į investicijų projekto apimtį (individuali ar derinama Sąrašu) nustatomi analogiško turinio informacijos reikalavimai, taip pat reikalaujama informacijos, kuri viešojo administravimo subjektams yra prieinama skaitmeniniais kanalais bei kuriai neapibrėžtas aiškus panaudojimo tikslas, pažeidžia aptariamų teisės aktų reikalavimus ir nepagrįstai didina reguliuojamoms energetikos įmonėms tenkančią administracinę naštą. Projektas tikslintinas aiškiai apibrėžiant, kuriais atvejais investicijų projektų turinį pagrindžianti Tarybos prašoma informacija Tarybai neteikiama bei standartizuojant jos teikimo formą (siūlome Apraše parengti atskirą priedą (lentelę), kur būtų struktūrizuotai reglamentuota visi prašomi pateikti dokumentai/informacija, nurodoma kokio tipo investicijoms informacija renkama bei kas konkrečiai iš pateiktos informacijos vertinama Tarybos sprendimų priėmimo kontekste).

c) Projekte nėra apibrėžti investicijų projektų vertinimo kriterijai

Projekte numatyta, kad Taryba pasilieka teisę nederinti investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Tačiau Projekte nėra išskirta jokių aiškių kriterijų, išskyrus nuostatas, susijusias su investicijų projektų atranka techniniam vertinimui, kur vėlgi lakoniškai nurodyta, kad investicijų projektas turi būti techniškai pagrįstas ir tinkamas. Tačiau net ir šiame procese nėra jokių objektyvių požymių, pagal kuriuos būtų nustatoma, ar techniniam vertinimui atrinktas investicijų projektas techniniu aspektu yra pagrįstas ir tinkamas (atitinkamai, nepagrįstas ir netinkamas) tolimesniam įgyvendinimui. Aiškių kriterijų nebuvimas sudaro sąlygas priimti visiškai subjektyvius, asmeniniais tikrintojo įsitikinimais paremtus ir dėl to nenuoseklią Tarybos praktiką formuojančius sprendimus.

Pažymime, kad Bendrovės investiciniai sprendimai yra paremti vidinėmis techninėmis politikomis, standartais, kurie savo ruožtu paremti gerąja pasauline praktika ir kitų skirstomųjų tinklų operatorių patirtimi. Kiekviename projekte gali būti priimami individualūs techniniai sprendimai, kurie vertinimo aspektu turi tiek privalumų, tiek trūkumų, todėl visais atvejais yra paremti optimaliausio sprendimo paieška. Nesant aiškių tokių techninių sprendimo tinkamumo vertinimo kriterijų, įmonės priimtų sprendimų vertinimą atliekantis asmuo, remdamasis savo subjektyviu suvokimu apie minėtus privalumus ir trūkumus bei teisingą šių aspektų balansą, gali priimti absoliučiai priešingą sprendimą ir tokiu būdu kvestionuoti kiekvieną įmonės sprendimą.

Bendrovės vertinimu, investicijų vertinimo ir derinimo tvarka suponuoja tai, kad šio teisės akto reguliavimo dalykas turi būti nukreiptas į aiškių reikalavimų, susijusių su kriterijų, kuriais panaikinamas vertinimo proceso neapibrėžtumas, nustatymą. Sąvokos „techniškai pagrįstas“, „tinkamas“ ir pan. turi būti paaiškinti ir konkretizuoti, atskleidžiantys šio kokybinio vertinimo esmę bei iki minimumo sumažinantys galimybę vertinančiam asmeniui naudotis subjektyvia (ir todėl galimai neteisinga) nuomone ar suvokimu. Projekte turi būti aiškiai nustatyta, kurių aplinkybių buvimas ar nebuvimas gali sąlygoti techniniu aspektu nepagrįstą / netinkamą įmonės sprendimą.

Kartu pastebėtina, kad Bendrovei yra keliami aukšti kokybės reikalavimai vykdomai veiklai, iš kurių - reikalavimai tinklo patikimumo rodikliams. Būtent šių reikalavimų vykdymui rekonstrukciniai objektai yra reitinguojami. Reitingavimo tikslas - padidinti elektros ir dujų skirstymo sistemos patikimumą bei atsparumą ekonomiškai ir technologiškai efektyviausiu būdu t. y. su esamais finansiniais ištekliais išspręsti patikimumo problemas kuo didesniai klientų skaičiui, pagal tai pritaikomi ir atitinkami techniniai sprendiniai. Šiuo aspektu kyla klausimas, kaip bus vertinamas patikimumo rodiklių vykdymas, jei investicijų vertinimo procese techninio įvertinimo išvada nurodys, jog techniniu aspektu investicija yra nepagrįsta ir netinkama tolimesniam įgyvendinimui, dėl ko pablogės Tarybos nustatytų patikimumo rodiklių faktinės reikšmės.

d) Projekte nėra reglamentuoti principai, kuriais remiantis planuojamam ir faktiniam turtui būtų galima priskirti LRAIC dalį

Šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra reglamentuoti principai, kaip turėtų būti priskiriama LRAIC finansuojama suma. LRAIC sumos optimizuotam turtui sumodeliuotos 2016-2020 m. pagal esamus turto vienetus, tačiau vykdant rekonstrukcijas dažnai yra keičiami techniniai sprendiniai, naikinama dalis buvusio turto ir kitoje vietoje sukuriamas naujas turtas perjungiant esamus klientus, keičiasi linijų ilgai trumpinant 0,4 kV linijas ir ilginant 10 kV liniją, kas padaro naujai sukurtus objektus nepalyginamus su LRAIC modelyje buvusiais turto vienetais ir jų charakteristikomis bei suskaičiuotais kapitalo kaštais. Pasikeitus techniniams sprendiniams ir nebevykdant esamų transformatorių ir oro linijų pakeitimui tapačiais objektais, neaišku, kaip tokio sprendinio sumą priskirti naujai sukuriamiems turto vienetais.

Faktinė LRAIC (tiek optimizuoto (pagal Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos 7.2.1.punktą), tiek optimizuotino (pagal Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos 7.2.2 punktą) turto ir investicijų)

duomenų apskaita nėra pakankamai reglamentuota Tarybos norminiais dokumentais. 2018 m. gruodžio 21 dienos Tarybos nutarimu Nr. O3E-468 patvirtintame Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, 14 punkte nurodyta, kad: „<...> LRAIC modelių optimizuoto ilgalaikio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos apskaitomos atstatomaisiais kaštais <...>“, tačiau nenurodyta, kaip infrastruktūros įmonės turi priskirti investicijas kiekvienam optimizuojamo turto elementui (kokia verte, kokia dalimi, detalumu, jeigu investuojame į dalį optimizuotino turto, dalį į optimizuotino turto ir pan.) nustatomas finansavimas ir kokių detalumu turi būti teikiamas planas ar faktas, kad Bendrovė tinkamai pasiruošę ir pertvarkytų kaupiamų duomenų struktūrą ir atliktų reikalingus informacinių sistemų pokyčius ir galėtų pateikti informaciją pagal Tarybos norminiuose dokumentuose numatytą struktūrą.

Reikalingas aiškus ir nedviprasmiškas, nekeliantis diskusijų bei ginčų, vienodai suprantamas, reglamentuotas Tarybos norminiais dokumentais LRAIC modelių finansuojamų investicijų naudojimo, fakto apskaitos ir fakto vertinimo principo reglamentavimas Tarybos norminiuose dokumentuose – Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše bei Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikoje.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad 2016-2020 m. RAIC modelių finansuojamų objektų detalus sąrašas nėra oficialiai patvirtintas Tarybos. Tarybos norminiais dokumentais buvo patvirtintos tik bendros metinės LRAIC optimizuoto turto ir nusidėvėjimo sumos.

Taip pat nėra aiškus ataskaitų apie LRAIC optimizuoto turto ataskaitas pateikimo ketvirčiais tikslas. Viršutinių kainų ribos nustatomos vieną kartą per metus, ataskaitos apie turtą bei LRAIC pagal Reguluojamos veiklos ataskaitų aprašus taip pat teikiamos vieną kartą per metus, tad Bendrovės nuomone ataskaitos, numatytos, Projekto 84 punkte, turėtų būti teikiamos pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams) ne vėliau kaip iki kito laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos.

Prašome apibrėžti principus, kaip turėtų būti naudojamos bei apskaitomos LRAIC modelių nustatytos lėšos, taip pat patvirtinti detalius LRAIC objektų sąrašus. Tik atlikus šiuos veiksmus Bendrovė galės pateikti išsamią ir tikslią informaciją apie planuojamas panaudoti LRAIC sumodeliuotas sumas bei faktą pagal objektus. Bendrovės nuomone, pirmiausiai reikėtų susiderinti metodiką, įtvirtinančią LRAIC apskaitos principus, ir tik tuomet LRAIC paskirstymo nuostatas įtvirtinti derinamame projekte.

e) Projekte nėra reglamentuojama derinimo tvarka, kai investiciniai projektai yra įgyvendinami ne nuosavybės, bet nuomos pagrindu

Bendrovė atkreipia dėmesį, kad ypatingai informacinių technologijų srityje vis daugėja paslaugų, kai Bendrovė neįsigyja, bet nuomojasi turtą ir patiria papildomas – operacines - sąnaudas (pvz., informacinių sistemų, programinės įrangos įsigijimas nuomos pagrindu (angl. *software as a service*) ir pan.). Bendrovė Tarybai jau yra pateikusi 2 ir artimiausiu metu planuoja pateikti dar kelis investicinius projektus, kurie būtų derinami kaip operacinės sąnaudos (OPEX). Bendrovės manymu, jei toks investicinių projektų įsigijimo būdas ekonominiu ar kapitalo kaštų požiūriu yra naudingesnis Bendrovei, toks investicinių projektų įgyvendinimas turėtų būti pagrindinė alternatyva, todėl svarbu reglamentuoti tokių projektų derinimo tvarką.

Kiti Bendrovės komentarai, pastabos ir pasiūlymai Projektams išdėstyti pastabų ir pasiūlymų lentelėje (pridedama). Atsižvelgus į Projektams keliamų klausimų apimtį, ***prašome organizuoti viešą šių pastabų aptarimą***, kurio metu būtų galima konstruktyviai išdiskutuoti svarbiausius naujai siūlomo investicijų derinimo ir vertinimo proceso reglamentavimo aspektus ir Bendrovės įvardintus trūkumus.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė, 17 psl., 1 egz.

Finansų ir administravimo tarnybos direktorius

Augustas Dragūnas

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ PASTABOS IR PASIŪLYMAI VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2009 M. LIEPOS 10 D. NUTARIMO NR. O3-100 „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2003 M. BIRŽELIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-35 „DĖL ENERGETIKOS ĮMONIŲ INVESTICIJŲ PROJEKTŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOJE TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUI (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1), VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS 2018 M. GRUODŽIO 21 D. NUTARIMO NR. O3E-468 „DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUI (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2) IR VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS 2018 M. GRUODŽIO 21 D. NUTARIMO NR. O3E-464 „DĖL GAMTINIŲ DUJŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUI (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 3)

2021 m. kovo 2 d.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
<i>Dėl Projekto Nr. 1</i>			
1.	3. Įmonių investicijos, laikomos ilgalaikiu turtu, yra derinamos ir (ar) pakartotinai derinamos su Taryba Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Investicijos suderinimas su Taryba reiškia, kad investicijos yra pripažintos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti.	Bendrovė atkreipia dėmesį, kad vis daugėja paslaugų, kai Bendrovė neįsigyja, bet nuomojasi turtą ir patiria papildomas – operacines - sąnaudas (pvz., informacinių sistemų nuoma ir pan.). Bendrovė Tarybai jau yra pateikusi 2 ir artimiausiu metu planuoja pateikti kelis investicinius projektus, kurie būtų derinamos kaip operacinės sąnaudos (OPEX).	Siūloma papildyti Projektą nuostatomis, reglamentuojančiomis OPEX projektų derinimo eigą ir procesą.
2.	8. Įmonė, nepriklausomai nuo teikiamų derinti investicijų derinimo proceso, visais atvejais pateikia įmonės vadovo arba jo įgalioto asmens pasirašytą prašymą derinti investicijų projektą, investicijų projektą ir nurodo investicijų projektą rengusius atsakingus asmenis ir jų kontaktinius duomenis (telefonų numerius bei elektroninio pašto adresus). Investicijų projekte pateikiama informacija priklausomai nuo prašomo derinti investicijų derinimo proceso pagal atitinkamam investicijų derinimo procesui taikomus Aprašo IV skyriuje numatytus reikalavimus.	Bendrovė atkreipia dėmesį, kad Apraše nėra nurodyta (arba nėra aiškiai įvardinta), kokiame etape (stadijoje) Bendrovė turi pateikti derinti investicijas (jas planuojant, rengiant ar faktiškai atlikus), kaip kad nurodyta šiuo metu galiojančios Aprašo redakcijos 11 punkte. Siūlytina aiškiai apibrėžti šiuos aspektus.	8. Įmonė, nepriklausomai nuo teikiamų derinti investicijų derinimo proceso, visais atvejais pateikia įmonės vadovo arba jo įgalioto asmens pasirašytą prašymą derinti investicijų projektą, investicijų projektą ir nurodo investicijų projektą rengusius atsakingus asmenis ir jų kontaktinius duomenis (telefonų numerius bei elektroninio pašto adresus). Investicijų projekte pateikiama informacija priklausomai nuo prašomo derinti investicijų derinimo proceso pagal atitinkamam investicijų derinimo procesui taikomus Aprašo IV skyriuje numatytus reikalavimus. Įmonių investicijų projektai Tarybai teikiami derinti bet kurioje jų įgyvendinimo stadijoje (prieš investicijų vykdymą, investicijų vykdymo metu arba įvykdžius investiciją).

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
3.	9.2. Kapitalizuotos projektavimo, montavimo, statybos darbų išlaidos ar kitos tiesiogiai su turto įsigijimu susijusios išlaidos.	Siūlome patikslinti šį papunktį nurodant, kad į projekto išlaidas įskaičiuojamas ir Bendrovės darbuotojų, kurie tiesiogiai susiję su turto įsigijimu, kapitalizuotas darbo užmokestis.	9.2. Kapitalizuotos projektavimo, darbo užmokesčio , montavimo, statybos darbų išlaidos ar kitos tiesiogiai su turto įsigijimu susijusios išlaidos.
4.	<p>10. Įmonė, pagrįsdama planuojamas individualiai derinamo investicijų projekto ir (ar) Sąrašu derinamo investicijų projekto investicijų išlaidas, pateikia šią būtiną informaciją: <...></p> <p>13. Visiems investicijų projektams, numatytiems Aprašo 6.2 ir 6.3 papunkčiuose, taikomi šie bendrieji reikalavimai: <...></p> <p>22.5. Kiekvienam investicijų projektui priklausomai nuo to, kokiai grupei ar pogrupiui jis priklauso, taikomi atitinkami bendrieji investicijų projekto aprašymui (jo turiniui) keliami reikalavimai, nurodyti Aprašo 13 punkte.</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Sąrašu derinamų investicijų projektų apimtis yra itin didelė (Sąraše gali būti keli šimtai investicinių projektų), todėl tokios pačios informacijos apimties taikymas skirtingų investicijų derinimo proceso tipams ne tik sukuria nepagrįstai didelę administracinę naštą Bendrovei (dokumentų parengimui) ir Tarybai (dokumentų vertinimui), bet ir apskritai kvestionuoja tokio investicijų derinimo proceso kaip Investicijų sąrašas (Projekto 6.2 p.) būtinybę ir poreikį.</p> <p>Be to, Projekto 10 ir 13 punktuose nurodytų reikalavimų taikymas praktikoje reikš dar ilgesnę Sąrašu derinamų investicijų projektų derinimo trukmę.</p> <p>Bendrovės nuomone, tokio detalumo informacijos, kaip nurodyta Projekto 10 ir 13 punktuose, turėtų būti reikalaujama tik derinant individualius investicijų projektus (Projekto 6.3 p.).</p>	<p>10. Įmonė, pagrįsdama planuojamas individualiai derinamo investicijų projekto ir (ar) Sąrašu derinamo investicijų projekto investicijų išlaidas, pateikia šią būtiną informaciją: <...></p> <p>13. Visiems investicijų projektams, numatytiems Aprašo 6.2 ir 6.3 papunkčiuose papunktyje, taikomi šie bendrieji reikalavimai: <...></p> <p>22.5. Kiekvienam investicijų projektui priklausomai nuo to, kokiai grupei ar pogrupiui jis priklauso, taikomi atitinkami bendrieji investicijų projekto aprašymui (jo turiniui) keliami reikalavimai, nurodyti Aprašo 13 punkte.</p>
5.	10.1. Investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su keičiamo turto įsigijimo verte (jeigu keičiami įmonės eksploatuojami turto vienetai) arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su praeityje analogiškų atliktų investicijų projektų investicijų išlaidomis, arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su lyginamosios analizės (<i>angl. benchmarking</i>) rodikliais ir (ar) standartinėmis atitinkamų turto vienetų kainomis (jeigu įsigyjami nauji turto vienetai);	<p>Bendrovės vertinimu, investicijų išlaidų lyginamas su keičiamo turto įsigijimo verte nėra objektyvus. Investicijos, kurių išlaidos lyginamos, įgyvendinamos skirtingais laikotarpiais, todėl gali susidaryti situacijos, kai šiuo metu įsigijamas turtas lyginamas su prieš 60 metų (ar anksčiau) įsigyto turto įsigijimo verte. Nei finansine, nei technologine prasme tokio turto palyginamas nėra rezultatyvus.</p> <p>Be to, kaip nurodyta aukščiau teiktoje pastaboje, investicijų projektų investicijų išlaidų palyginimas su praeityje analogiškų atliktų investicijų projektų investicijų išlaidomis arba su lyginamosios analizės (<i>angl. benchmarking</i>) rodikliais galėtų būti atliekamas tik derinant individualius investicijų projektus.</p>	<p>10.1. Investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su keičiamo turto įsigijimo verte (jeigu keičiami įmonės eksploatuojami turto vienetai) arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su praeityje analogiškų atliktų investicijų projektų investicijų išlaidomis, arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su lyginamosios analizės (<i>angl. benchmarking</i>) rodikliais ir (ar) standartinėmis atitinkamų turto vienetų kainomis (jeigu įsigyjami nauji turto vienetai);</p>
6.	11.4. Remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudų, personalo sąnaudų (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinių sąnaudų, rinkodaros ir pardavimo sąnaudų, kitų paskirstomų sąnaudų pokytis dėl investicijų projekto įgyvendinimo. Šių sąnaudų pokyčio skaičiavimai turi būti paremti įmonės sudarytomis sutartimis dėl perkamų paslaugų, rinkoje taikomais šių paslaugų įkainiais, gautais tiekėjų pasiūlymais ar kt. sąnaudų dydį pagrindžiančia informacija ir pateikti Tarybai kartu su investicijų projektu;	<p>Pažymėtina, kad vien per 2020 m. metus Bendrovė sudarė apie 2000 sutarčių, kurių didelė dalis yra skiriama Bendrovės investicijų projektų įgyvendinimui.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, prašome nustatyti objektyvesnius reikalavimus teikiamos informacijos apimčiai, pavyzdžiui reikalavimą, kad Tarybai teikiama tik ta informacija apie sudarytas sutartis, kurių pagrindu patirtos sąnaudos sudaro reikšmingą derinamų investicijų vertės dalį.</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
7.	<p>12. Įmonė, pagrįsdama planuojamas OPEX, siejamas su investicijų projekto įgyvendinimu, pateikia šią būtiną informaciją:</p> <p>12.1. Dėl investicijų projekto įgyvendinimo planuojamų patirti OPEX palyginimą su ankstesniais metais atliktų analogiškų investicijų projektų sąlygotais faktiniais OPEX pokyčiais arba palyginimą su lyginamosios analizės (angl. benchmarking) rodikliais (jeigu įmonė nėra įgyvendinusi analogiškų investicijų projektų);</p> <p>12.2. Iš tiekėjų gautus pasiūlymus ir (ar) jų apklausos rezultatus dėl investicijų projekto sąlygotų reikalingų papildomų paslaugų užsakymo OPEX;</p> <p>12.3. Kitą OPEX pagrindžiančią informaciją (pvz., investicijų projekto OPEX prognozei naudojamas suderintas vartotojų kainų indeksas ar kt.);</p> <p>12.4. OPEX pokyčių prognozę su detaliomis prielaidomis, įskaitant tarpinius skaičiavimus, pagal kuriuos nustatyti OPEX pokyčiai.</p>	<p>Bendrovės vertinimu, šiame punkte nustatyti reikalavimai galėtų būti taikomi individualiai derinamoms investicijoms. Kai Tarybai teikiamos derinti planuojamos (ateinančių metų) investicijos, Bendrovė negali pateikti tokios informacijos kaip iš tiekėjų gauti pasiūlymai.</p> <p>Taip pat manytina, kad nėra tikslinga planuojamas patirti OPEX lyginti su ankstesnių metų analogiškų projektų faktiniais OPEX. Dėl pažangesnių technologijų ir laikotarpių skirtumų projektų OPEX skiriasi, todėl palyginimas nebūtų objektyvus.</p>	<p>12. Įmonė, pagrįsdama planuojamas OPEX, siejamas su investicijų projekto įgyvendinimu, pateikia šią būtiną informaciją, jeigu jos pateikimas objektyviai įmanomas:</p> <p>12.1. Dėl investicijų projekto įgyvendinimo planuojamų patirti OPEX palyginimą su ankstesniais metais, tačiau ne anksčiau nei 2 kalendorinių metų, atliktų analogiškų investicijų projektų sąlygotais faktiniais OPEX pokyčiais arba palyginimą su lyginamosios analizės (angl. benchmarking) rodikliais (jeigu įmonė nėra įgyvendinusi analogiškų investicijų projektų);</p> <p>12.2. Iš tiekėjų gautus pasiūlymus ir (ar) jų apklausos rezultatus dėl investicijų projekto sąlygotų reikalingų papildomų paslaugų užsakymo OPEX;</p> <p>12.3. Kitą OPEX pagrindžiančią informaciją (pvz., investicijų projekto OPEX prognozei naudojamas suderintas vartotojų kainų indeksas ar kt.);</p> <p>12.4. OPEX pokyčių prognozę su detaliomis prielaidomis, įskaitant tarpinius skaičiavimus, pagal kuriuos nustatyti OPEX pokyčiai.</p>
8.	<p>13.1.1.3. investicijų projekto vertė ir finansavimo šaltiniai. Elektros energetikos įmonė, teikdama Tarybai informaciją apie finansavimo šaltinius, kartu privalo nurodyti, kokia dalimi Sąrašo investicijos finansuojamos iš LRAIC modelių suskaičiuotų kapitalo kaštų. Jeigu metų eigoje elektros energetikos įmonė atskiru Sąrašu teikia derinti investicijų projektus, dėl kurių siekia gauti subsidijas, dotacijas ar joms prilygintas lėšas pagal konkrečios finansavimo priemonės kvietimą pagal Aprašo 22.2 papunktį ir šiais investicijų projektais iš dalies yra investuojama ir į LRAIC modelių optimizuotą turtą, elektros energetikos įmonė kartu su Sąrašu turi pateikti palyginamąją informaciją, nurodydama investicijų projektu teikiamą derinti investicijos į konkretų turtą dydį ir atitinkamo LRAIC modelių optimizuoto turto vertę;</p> <p>41.4. Jeigu elektros energetikos įmonė teikia Tarybai derinti investicijų projektą, kuriuo iš dalies yra investuojama ir į LRAIC modelių optimizuotą turtą, elektros energetikos įmonė kartu su investicijų projektu pateikia palyginamąją informaciją, nurodydama investicijų</p>	<p>Iš papunktyje išdėstomos informacijos nėra aišku, kaip turėtų priskiriama LRAIC finansuojama suma. LRAIC sumos optimizuotam turtui sumodeliuotos 2016-2020 m. pagal esamus turto vienetų, tačiau vykdančios rekonstrukcijas dažnai yra keičiami techniniai sprendiniai, naikinama dalis buvusio turto ir kitoje vietoje sukuriama naujas turtas perjungiant esamus klientus, keičiasi linijų ilgiai trumpinant 0,4 kV linijas ir ilginant 10 kV liniją, kas padaro naujai sukurtus objektus nepalyginamus su LRAIC modelyje buvusiais turto vienetais ir jų charakteristikomis bei suskaičiuotais kapitalo kaštais. Pavyzdžiui, iki rekonstrukcijos buvo dvi transformatorinės, prijungtos prie skirtingų 10 kV oro linijų, po rekonstrukcijos abi transformatorinės prijungtos prie vienos naujos kabelinės linijos. Kitoje 10 kV oro linijoje demontuota orinė atšaka ir ji nebeturi ryšio su buvusia transformatorine. Pasikeitus techniniams sprendiniams ir nebevykdančiam esamų transformatorių ir oro linijų pakeitimui tapačiais objektais, neaišku, kaip tokio sprendinio sumą priskirti naujai sukuriamiems turto vienetais.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad faktinė LRAIC (tiek optimizuoto (pagal Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo</p>	<p>Patikslinti pagal pastabos turinį.</p>

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>projektu teikiama derinti investicijas į konkretų turtą dydį ir atitinkamą LRAIC modeliui optimizuotą turto vertę.</p> <p>84. Įmonių atliekamos investicijos pagal LRAIC modelį nėra derinamos atskiru Tarybos nutarimu. Tokios investicijos pripažįstamos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti, tada, kai Taryba nustato ir (ar) koreguoja įmonių kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribas. Įmonės teikia informaciją apie faktinį šių investicijų įgyvendinimą per 40 kalendorinių dienų po pirmo pusmečio pabaigos už ankstesnių metų III–IV ketvirčius ir einamųjų metų I–II ketvirčius, pateikdamos Tarybai palyginamąją informaciją apie LRAIC modeliui optimizuoto turto vertę bei faktines įgyvendintas investicijas į šį turtą, išskiriant dotacijų ir subsidijų dalį.</p>	<p>metodikos 7.2.1.punkta), tiek optimizuotino (pagal Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos 7.2.2 punkta) turto ir investicijų)) duomenų apskaita nėra pakankamai reglamentuota Tarybos norminiais dokumentais. 2018 m. gruodžio 21 dienos Tarybos nutarimu Nr. O3E-468 patvirtintame Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše (toliau – EE aprašas), 14 punkte nurodyta, kad: „<...> LRAIC modeliui optimizuoto ilgalaikio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudų apskaitomos atstatomaisiais kaštais<...>“, tačiau nenurodyta, kaip infrastruktūros įmonės turi priskirti investicijas kiekvienam optimizuojamo turto elementui (kokia verte, kokia dalimi, detalumu, jeigu investuojame į dalį optimizuotino turto, dalį į optimizuotino turto ir pan.) nustatomas finansavimas ir koku detalumu turi būti teikiamas planas ar faktas, kad Bendrovė tinkamai pasiruošytų ir pertvarkytų kaupiamų duomenų struktūrą ir atliktų reikalingus informacinių sistemų pokyčius ir galėtų pateikti informaciją pagal Tarybos norminiuose dokumentuose numatytą struktūrą.</p> <p>Reikalingas aiškus ir nedviprasmiškas, nekeliantis diskusijų bei ginčų, vienodai suprantamas, reglamentuotas Tarybos norminiais dokumentais LRAIC modeliui finansuojamų investicijų naudojimo, fakto apskaitos ir fakto vertinimo principo reglamentavimas Tarybos norminiuose dokumentuose – EE apraše bei Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikoje.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad 2016-2020 m. RAIC modeliui finansuojamų objektų detalus sąrašas nėra oficialiai patvirtintas. Tarybos norminiais dokumentais buvo patvirtintos tik bendros metinės LRAIC optimizuoto turto ir nusidėvėjimo sumos.</p> <p>Prašome apibrėžti principus, kaip turėtų būti naudojamos bei apskaitomos LRAIC modeliui nustatytos lėšos, taip pat patvirtinti detalius LRAIC objektų sąrašus. Tik atlikus šiuos veiksmus Bendrovė galės pateikti išsamią ir tikslią informaciją apie planuojamas panaudoti LRAIC sumodeliuotas sumas bei faktą pagal objektus.</p> <p>Taip pat nėra aiškus ataskaitų apie LRAIC optimizuoto turto ataskaitas pateikimo ketvirčiais tikslas. Viršutinių kainų ribos nustatomos vieną kartą per metus, ataskaitos apie turtą bei LRAIC pagal Reguluojamos veiklos ataskaitų aprašus teikiamos vieną kartą per metus, tad, Bendrovės nuomone, ataskaitos, numatytos Projekto 84 punkte, turėtų būti teikiamos pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui</p>	

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		(finansiniams metams) ne vėliau kaip iki kito laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos.	
9.	13.1.3. netiesiogiai reguliuojamajai veiklai priskiriamų investicijų atveju – detalus ir aiškus investicijų, sąnaudų ir sutaupymų paskirstymas ir atskyrimas tarp įmonės veiklų, kurioms bus priskiriamos atliekamos investicijos ir atskyrimas nuo nereguliuojamos veiklos;	<p>EE aprašo 3.7, 13.2 ir 23.2 punktuose ir Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimo aprašo, patvirtintame Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 (toliau – GD aprašo) 3.7, 13.2 ir 22.2 punktuose numatyta, kad ilgalaikį turtą ar sąnaudas netiesiogiai paskirstant konkrečiam verslo vienetui ar konkrečiai paslaugai (produktui), naudojami ekonomiškai pagrįsti paskirstymo kriterijai ir laikantis EE aprašo ir GD aprašo 6 punkte nurodytų reikalavimų.</p> <p>Siekiant, kad nebūtų taikomi skirtingi paskirstymo principai planuojamoms ir faktinėms investicijoms, siūlome papunktį pakoreguoti atsižvelgiant į koreliaciją su EE ir GD aprašo reikalavimais.</p>	13.1.3. netiesiogiai reguliuojamajai veiklai priskiriamų investicijų atveju – detalus ir aiškus investicijų, sąnaudų ir sutaupymų paskirstymas ir atskyrimas tarp įmonės veiklų, kurioms bus priskiriamos atliekamos investicijos ir atskyrimas nuo nereguliuojamos veiklos, remiantis Reguluojamos apskaitos sistemos aprašais.
10.	13.1.4. tiesiogiai reguliuojamajai veiklai priskiriamų investicijų atveju – įmonės patvirtinimas, kad investicijų projektu sukurtas turtas nebus naudojamas kitai reguliuojamajai ar nereguliuojamai veiklai vykdyti.	<p>Nėra aišku, kokios formos turi būti įmonės patvirtinimas (laisvos formos rašytinė deklaracija ar kt.).</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad EE aprašo 15 ir 16 punktai bei GD aprašo 14 ir 15 punktai numato atvejus, kada reguliuojamos veiklos turtas gali būti naudojamas ne tik reguliuojamai veiklai ir kaip tokiu atveju yra vykdoma reguliuojamos veiklos apskaita, todėl Bendrovė siūlo atsisakyti šio punkto arba patikslinti nuostatą nurodant išimtis remiantis Reguluojamos apskaitos sistemos aprašais.</p>	13.1.4. tiesiogiai reguliuojamajai veiklai priskiriamų investicijų atveju įmonės patvirtinimas, kad investicijų projektu sukurtas turtas nebus naudojamas kitai reguliuojamajai ar nereguliuojamai veiklai vykdyti.
11.	13.2. Jeigu investicijų projektas yra skirtas nudėvėtam turtui atnaujinti, kartu su Aprašo 13.1 papunktyje nurodyta informacija papildomai teikiama informacija apie ilgalaikio turto atnaujinimo darbus.	Prašome patikslinti nuostatą, nurodant ir įvardinant, kokia informacija apie ilgalaikio turto atnaujinimo darbus turi būti pateikta. Jeigu vis tik informacija svarbi ir reikalinga sprendimui dėl investicijų suderinimo, siūlome parengti standartizuotą formą tokios informacijos pateikimui nurodant kokią informaciją turėtų pateikti Bendrovė.	Patikslinti pagal pastabos turinį.
12.	13.5. Jeigu investicijų projektu yra keičiamas turtas, kuris nėra pilnai nusidėvėjęs – keičiamo energetikos objekto ar įrenginio tarnavimo laiką ir dokumentus, pagrindžiančius, kad keičiamo turto būklė nėra tinkama eksploatuoti (pvz., defektų aktus, techninius pasus, kompetentingų techninės priežiūros ūkio subjektų / institucijų išvadas ir kt.) bei keičiamo turto likutinę vertę, kuri apskaičiuojama prie reguliuojamo ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba iš jos atimant visas reguliuojamoje apskaitoje įvertintas turto vertės pokyčių sumas ir atimant sukauptą reguliuojamosios apskaitos nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą. Likutinė vertė nustatoma laikantis Reguluojamos	<p>Prašome tiksliai įvardinti ir nurodyti, kokių techninės priežiūros institucijų išvadas turėtų pateikti įmonė?</p> <p>Pažymime, kad technologinis turtas Bendrovėje eksploatuojamas vadovaujantis patvirtintais teisės aktais (Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2012 m. spalio 29 d. Lietuvos Respublikos Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-211 „Dėl elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ ir Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2012 m. gegužės 2 d. Lietuvos Respublikos Energetikos ministro įsakymš Nr. 1-82 „Dėl gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“) ir rekonstrukcija atliekama atsižvelgiant į saugumo, patikimumo ir kitus aspektus, bet tai</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	apskaitos sistemos aprašo reikalavimų;	nereiškia, kad visais atvejais turtas nėra tinkamas toliau eksploatuoti, o tuo labiau, kai tam yra pateikiamos kompetentingų techninės priežiūros ūkio subjektų / institucijų išvados. Bendrovei nėra aišku, kaip praktikoje įgyvendinti šį reikalavimą.	
13.	13.6. Jeigu investicijų projektas prailgina įmonės eksploatuojamo turto naudingo tarnavimo laikotarpį, nurodomas metų skaičius, kuriam pratęsiamas kiekvieno turto vieneto, į kurį yra investuojama, naudingo tarnavimo laikotarpis.	Bendrovėje yra patvirtintas „Ilgalaikio turto rekonstravimo ir remonto bei tobulinimo darbų vertės apskaitos standartas“ (toliau – Standartas), kuris taikomas apskaitant ilgalaikio turto rekonstravimo ir remonto bei tobulinimo darbų vertę Bendrovėje. Šio Standarto nuostatas vykdo įsakymu sudaryta komisija, priimanti sprendimus įforminant objekto užbaigimą ir ilgalaikio turto perdavimą eksploatavimui, kompetentinga nustatyti, ar atlikti darbai faktiškai pagerino turto naudingąsias savybes ir/ar prailgino naudingo tarnavimo laiką, taip pat atliekanti kitas funkcijas, nurodytas įsakyme (toliau – Komisija). Tik atlikus turto objekto rekonstravimo ar kapitalinio remonto darbus, kurių statybai/įrengimui reikalingas statybą leidžiantis dokumentas, šio turto naudojimo pradžia turi būti įforminta naujai sukurto, rekonstruoto, kapitališkai suremontuoto bei patobulinto ilgalaikio turto perdavimo eksploatuoti aktu, kuriame akto rengėjas surašo savo išvadas apie atliktų darbų ekonominę naudą: ar pailgino turto naudingą tarnavimo laiką arba / ir pagerino turto naudingąsias savybes. Sprendžiant, ar ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo / kapitalinio remonto darbai pagerina turto naudingąsias savybes ir / ar prailgina turto naudingo tarnavimo laiką, vertinami viso projekto metu (kurio trukmė gali būti ir ilgesnė nei vieneri apskaitiniai metai) planuojami atlikti remonto / rekonstravimo darbai. Projektas gali būti atliekamas keletu etapų, kurie vykdomi tais pačiais arba skirtingais atskaitiniais laikotarpiais. Todėl dar projektinėje rekonstrukcijos stadijoje nurodyti kiek investicijos prailgina įmonės eksploatuojamo turto naudingo tarnavimo laikotarpį yra neįmanoma, todėl siūlome šiame punkte numatytą reikalavimą taikyti tik pateikiant faktines įvykdytas investicijas.	Patikslinti pagal pastabos turinį.
14.	22.4. Įmonė investicijų projektus priskiria Aprašo 1–3 prieduose įtvirtintoms grupėms ir pogrupiams. Kiekvienas investicijų projektas detalizuojamas pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, numatytas Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose. 22.5. Kiekvienam investicijų projektui priklausomai nuo to,	Bendrovė pažymi, kad investicinių projektų projektiniai sprendiniai nėra rengiami pagal turto grupes ir suma nėra išskaidomi tokiu detalumu, todėl Bendrovė negalės pateikti tokių duomenų, nes turto grupėms turtas priskiriamas įvedimo į eksploataciją procese t.y. užbaigus investicinį projektą pagal pateikiamą projekto dokumentaciją. Be to nėra aišku, kaip toks skaidymas investicijų derinimo procese bus naudojamas ir vertinamas ir ar tai sukuria pridėtinę vertę.	22.4. Įmonė investicijų projektus priskiria Aprašo 1–3 prieduose įtvirtintoms grupėms ir pogrupiams. Kiekvienas investicijų projektas detalizuojamas pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, numatytas Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	kokiai grupei ar pogrupiui jis priklauso, taikomi atitinkami bendrieji investicijų projekto aprašymui (jo turiniui) keliami reikalavimai, nurodyti Aprašo 13 punkte.	Šių kokybiškai naujų reikalavimų įgyvendinimui Bendrovė turės sukurti naujus procesus, modifikuoti IT sistemas. Manome, kad administraciniai kaštai yra per dideli, lyginant su nauda, kurią galėtų suteikti prašomos informacijos pateikimas.	22.5. Kiekvienam investicijų projektui priklausomai nuo to, kokiai grupei ar pogrupiui jis priklauso, taikomi atitinkami bendrieji investicijų projekto aprašymui (jo turiniui) keliami reikalavimai, nurodyti Aprašo 13 punkte.
15.	14. Įmonei faktiškai įgyvendinus su Taryba suderintus investicijų projektus, Taryba tais metais, kuriais investicijų projektas yra įgyvendintas, įvertina investicijų projekte numatytus reguliuojamų sąnaudų sutaupymus, nustatydamą reguliuojamos veiklos kainų ir (ar) pajamų viršutinę ribą ar konkrečias kainas pagal atitinkamo sektoriaus kainų skaičiavimo metodikos nuostatas.	<p>Bendrovei neteisingai arba itin konservatyviai įvertinus sutaupymus galėtų nukentėti vartotojai (jeigu planuojami sutaupymai būtų mažesni nei faktiniai). Priešingu atveju, projekte per daug optimistiškai įvertinus sutaupymus, nei jie bus patiriami faktiškai, įmonei bus nustatoma per mažas pajamų dydis. Manome, kad toks vertinimas yra neteisingas. Faktiniai sutaupymai, atsiradę dėl įgyvendinto projekto bus faktiškai stebimi ir galėtų būti įvertinami tik faktiškai įgyvendinus projektą.</p> <p>Atsižvelgiant į itin didelę Bendrovės derinamų investicinių projektų apimtį, ši nuostata turėtų būti taikoma tik reikšmingų investicijų derinimo atveju ir tik individualiai derinamų projektų atveju, kai numatomi reikšmingi OPEX pokyčiai (pvz. daugiau nei 0,5 proc. nuo reguliuojamos veiklos OPEX).</p> <p>Taip pat Bendrovė nuomone, ši nuostata yra ne Aprašo apimtyje. Manome, kad tokia nuostata turėtų būti įtvirtinta Viršutinių kainų ribų nustatymo metodikose.</p>	14. Įmonei faktiškai įgyvendinus su Taryba suderintus investicijų projektus, Taryba tais metais, kuriais investicijų projektas yra įgyvendintas, įvertina investicijų projekte numatytus reguliuojamų sąnaudų sutaupymus, nustatydamą reguliuojamos veiklos kainų ir (ar) pajamų viršutinę ribą ar konkrečias kainas pagal atitinkamo sektoriaus kainų skaičiavimo metodikos nuostatas
16.	22.2. Sąrašas Tarybai teikiamas derinti kartą per metus iki kiekvienų kalendorinių metų kovo 1 d., išskyrus perdavimo sistemos operatorių Sąrašus, kurie teikiami Tarybai derinti iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 d. Įmonės turi teisę metų eigoje atskiru Sąrašu teikti derinti investicijų projektus, dėl kurių siekia gauti subsidijas, dotacijas ar joms prilygintas lėšas pagal konkrečios finansavimo priemonės kvietimą;	<p>Projektas stokoja apibrėžtumo dėl investicijų derinimo proceso trukmės – neaišku, kiek maksimaliai gali trukti Tarybos darbas vertinant ir priimant sprendimą dėl pateiktų investicijų projektų.</p> <p>Šiuo metu praktikoje bendrai derinamų investicijų derinimas trunka iki vienerių metų:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2019 m. kovo 22 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų elektros investicijų planas buvo suderintas 2020 m. sausio 28 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-79; - 2018 m. kovo 1 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų investicijų gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuose sąrašas buvo suderintas 2019 m. vasario 14 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-44; - 2017 m. kovo 1 d. Bendrovės pateiktas bendrai derinamų investicijų planas buvo suderintas 2018 m. kovo 23 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-88. <p>Taryba iki šiol nėra priėmusi sprendimo dėl Bendrovės 2020 m. planuojamų ir 2019 m. faktinių bendrai derinamų investicijų, kurios</p>	<p>22.2. Sąrašas Tarybai teikiamas derinti kartą per metus iki kiekvienų kalendorinių metų kovo 1 d., išskyrus perdavimo sistemos operatorių Sąrašus, kurie teikiami Tarybai derinti iki kiekvienų kalendorinių metų liepos 1 d. Įmonės turi teisę metų eigoje atskiru Sąrašu teikti derinti investicijų projektus, dėl kurių siekia gauti subsidijas, dotacijas ar joms prilygintas lėšas pagal konkrečios finansavimo priemonės kvietimą.</p> <p>Sprendimą dėl įmonės Sąrašų pateiktų investicijų derinimo ar nederinimo Taryba priima tais pačiais kalendoriniais metais, tačiau ne vėliau kaip iki valstybės reguliuojamų kainų viršutinių ribų ateinantiems kalendoriniams metams nustatymo ar koregavimo;</p>

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>2020 m. kovo 9 d. buvo pateiktos Tarybai derinti. Todėl Bendrovė, neturėdama informacijos, kurias investicijas ir kokią apimtį Taryba derina, o kurių ne, negali laiku pateikti derinti 2021 m. ir perderinti 2020 m. investicijų.</p> <p>Primintina, kad pagal Energetikos įstatymo reikalavimus, jeigu energetikos įmonių investicijos nėra suderintos su Taryba, jos negali būti pripažintos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti (15 str. 3 d.). Šiuo aspektu Bendrovė, teikdama informaciją valstybės reguliuojamų kainų peržiūrai, turėtų valdyti informaciją apie Tarybos sprendimus dėl jau pateiktų Sąrašų derintinių investicijų (pažymėtina, kad iki 2017 m. bendrai derinamos investicijos įprastai būdavo suderintos iki skirstymo kainų skaičiavimo).</p>	
17.	<p>22.3. Sąrašų gali būti teikiami derinti tiek per vienerius kalendorinius metus, tiek per kelis kalendorinius metus atliekami investicijų projektai, t.y. Sąrašų derinamas visas investicijų projektas ir tik visa suminė investicijų projekto vertė. Tokiu atveju, įmonė pagal Aprašo 1–3 priedus nurodo kiekvienais investicijų įgyvendinimo metais planuojamas patirti investicijų išlaidas;</p>	<p>Bendrovė siūlo derinti tik per vienerius metus Sąrašų atliekamus projektus, išskyrus tuos atvejus, kai Sąrašų derinami išskirtiniai projektai (pvz.: investiciniais projektai, kurie dalinai finansuojami Eusopos sąjungos lėšomis ir kurie atliekami pagal tam tikrą Europos Sąjungos fondų priemonę ir pan.), nes dėl itin didelio investicinių projektų kiekio, būtų itin sudėtinga planuoti, o vėliau perderinti, daugiau nei vienerių metų investicijas.</p>	<p>22.3. Sąrašų gali būti teikiami derinti tiek per vienerius kalendorinius metus, tiek per kelis kalendorinius metus atliekami investicijų projektai, t.y. Sąrašų derinamas visas investicijų projektas ir tik visa suminė investicijų projekto vertė. Tokiu atveju, įmonė pagal Aprašo 1–3 priedus nurodo kiekvienais investicijų įgyvendinimo metais planuojamas patirti investicijų išlaidas;</p>
18.	<p>24. Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio (atitinkamai Aprašo 40 punkte nurodytai investicijų projektų kategorijai priskiriamų mažos vertės investicijų, investicijų į nudėvėtą turtą, investicijų į IT sistemas ar kitų investicijų projektų pogrupio) reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė viršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės, šio Sąrašo pogrupio investicijų projektai, dėl kurių buvo viršyta reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų vertė, turi būti pateikti pakartotinai derinti Tarybai su kitų metų Sąrašų (jei reguliuojamoji įmonė siekia, kad ši vertė būtų įtraukta į RAB). Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė neviršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės – tokie investicijų projektai neturi būti pateikti derinti pakartotinai ir jie gali būti įtraukiami į RAB faktine verte.</p>	<p>Manome, kad siūlomas 5 proc. leidžiamas nuokrypis yra per mažas. – Taikydami 5 proc. leidžiamą nuokrypį įmonės (ir Taryba) patirs didesnę administracinę naštą, nes pakartotinai būtų perderinama daug daugiau investicijų, o Sąrašo derinimo procesas būtų dar ilgesnis.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad teikdama derinti Sąrašo investicijas Bendrovė nustato jų preliminarines vertes, kurios gali reikšmingai koreguotis rengiant projektą (pvz. keičiasi objekto fizinės apimtys dėl derinimo procedūrų su žemės savininkais baigties; įgyvendinus viešuosius pirkimus pasikeičia kaina, ar atsiranda kitų aplinkybių, kurių Bendrovė kontroliuoti negali). Šios aplinkybės nepakeičia vykdomų investicijų tikslų ar uždavinių, kuriuos iš esmės Taryba ir būna suderinusi.</p> <p>Be to, atkreipiame dėmesį, kad Projekte nurodoma, jog individualiai derinamoms investicijoms yra taikomas 10 proc. nuokrypis, todėl siūlome taikyti vienodą nuokrypio dydį visoms Tarybos derinamoms investicijoms.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome ir toliau taikyti 10 proc.</p>	<p>24. Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio (atitinkamai Aprašo 40 punkte nurodytai investicijų projektų kategorijai priskiriamų mažos vertės investicijų, investicijų į nudėvėtą turtą, investicijų į IT sistemas ar kitų investicijų projektų pogrupio) reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė viršijama daugiau nei 5 10 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės, šio Sąrašo pogrupio investicijų projektai, dėl kurių buvo viršyta reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų vertė, turi būti pateikti pakartotinai derinti Tarybai su kitų metų Sąrašų (jei reguliuojamoji įmonė siekia, kad ši vertė būtų įtraukta į RAB). Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė neviršijama daugiau nei 5 10 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės – tokie investicijų projektai neturi būti pateikti derinti pakartotinai ir jie gali būti įtraukiami į RAB faktine</p>

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		leidžiamą nuokrypį.	verte.
19.	26.3. Jeigu investicijų projekto, teikiamo perderinti pagal Aprašo 24 punktą, faktinė vertė skiriasi nuo suderintos vertės dėl pasirinkto kito techninio ar ekonominio sprendimo, įmonė turi pagrįsti, kodėl buvo pasirinktas būtent toks sprendimas ir nurodyti, ar šis sprendimas užtikrina, kad bus pasiekti investicijų projekto tikslai.	<p>Kaip buvo nurodyta anksčiau, Sąrašu derinamų investicijų projektų apimtis yra itin didelė (Sąraše gali būti keli šimtai investicinių projektų), todėl itin detalios informacijos apie kiekvieną Sąraše nurodytą investicijų projektą rinkimas ir pateikimas pareikalautų neadekvačiai didelių Bendrovės resursų.</p> <p>Taip pat, kaip minėta, techninių / ekonominių sprendinių ir, atitinkamai, investicijų vertės pokytį lemia nuo Bendrovės nepriklausančios aplinkybės, pavyzdžiui, keičiasi objekto fizinės apimties dėl derinimo procedūrų su žemės savininkais baigties; įgyvendinus viešuosius pirkimus pasikeičia kaina ir pan. Akivaizdu, kad Bendrovė negalės nurodyti, kodėl vienas rangovas pasiūlė žemesnę ar aukštesnę kainą nei buvo planuota preliminarai vertė, tačiau galės nurodyti šias aplinkybes kaip faktą, dėl kurio pakito bendra Sąrašų suderintų investicijų vertė. Todėl atsižvelgiant į tai, kad Sąrašu derinamų investicijų procedūros metu teikiama susisteminta informacija, prašome atsisakyti reikalavimo pagrįsti kiekvieno investicinio projekto, esančio Sąraše, techninio ar ekonominio sprendinio pakeitimo priežastis.</p>	26.3. Jeigu Sąrašo investicijų projekto, teikiamo perderinti pagal Aprašo 24 punktą, faktinė vertė skiriasi nuo suderintos vertės dėl pasirinkto kito techninio ar ekonominio sprendimo, įmonė turi pagrįsti, kodėl buvo pasirinktas būtent toks sprendimas ir nurodyti, ar šis sprendimas užtikrina, kad bus pasiekti investicijų projekto tikslai faktinė Sąrašo vertė skiriasi nuo suderintos vertės.
20.	27. Kartu su Sąrašu įmonė pateikia informaciją apie vėluojamus atlikti ir (ar) numatomus nebevykdyti investicijų projektus, vėlavimo ir (ar) nevykdymo priežastis bei galimas to pasekmes vykdomai reguliuojamajai veiklai. Jeigu investicijų projektas pradedamas įgyvendinti vėliau nei numatyta Tarybos atitinkamo padalinio pažymoje dėl investicijų projekto derinimo, investicijų projekto įgyvendinimas yra perkeliamas į kitą (-us) laikotarpį (-ius) ir investicijų projektas nėra derinamas pakartotinai, išskyrus Aprašo 24 punkte numatytus atvejus, kai investicijų projektas yra baigtas įgyvendinti.	<p>Prašome apibrėžti sąvoką ir patikslinti, ką reiškia „vėluojami atlikti ir (arba) numatomi nebevykdyti investiciniai projektai“ (pavyzdžiui, neaišku, jei investicijos planuojamos įgyvendinti 2021 m., tačiau faktinė jų įgyvendinimo pabaiga 2022 m., ar tokios investicijos laikomos vėluojančiomis?).</p> <p>Taip pat nėra apibrėžta, koku formatu (Aprašo priede, DSAIS ataskaitoje ar kt.) Bendrovė turėtų pateikti šiame punkte nurodytą informaciją Tarybai.</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.
21.	28. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti Sąrašu teikiamus investicijų projektus, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 26 punkte nurodyta informacija, ir apie trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja įmonę, kuri per 10 darbo dienų pateikia Tarybai nurodytą trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus. Įmonės raštišku prašymu informacijos pateikimo terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms.	<p>Aptariamais punktais įtvirtinama Tarybos teisė reikalauti tikslinti įmonės pateiktą informaciją: pirmame etape Taryba atlieka kiekybinę pateiktos informacijos analizę, antruoju – kokybinę.</p> <p>Šiuo metu praktikoje pateikus investicijų projektą Tarybos atstovai net kelis mėnesius nesiima veiksmų, susijusių su investicijų derinimu, o vėliau kartoja prašymus tikslinti informaciją neribotą laiką. Tokiu būdu kuriama ne tik neadekavti administracinė našta Bendrovei, bet ir sudaromos prielaidos teikiamos informacijos dubliavimui, nuolatiniam</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>29. Taryba, gavusi iš įmonės visą Aprašo 26 punkte nurodytą informaciją, per 15 darbo dienų įvertina šios informacijos kokybę ir atitiktį Aprašo reikalavimams. Jeigu Aprašo 26 punkte nurodyta informacija pateikta nekokybiškai, Taryba apie nustatytus trūkumus raštu informuoja įmonę, kuri per 15 darbo dienų pateikia Tarybai patikslintą ir (ar) pataisytą informaciją. Taryba sprendimą dėl Sąrašų pateiktų derinti investicijų projektų derinimo ar nederinimo priima per 15 darbo dienų nuo paskutinės informacijos gavimo dienos arba Bendrai derinamų investicijų sąrašo TPD pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvados parengimo dienos, jeigu įmonė visą Aprašo 26 ir 32 punktuose nurodytą kokybiškai įformintą informaciją Tarybai pateikia anksčiau nei parengiama Bendrai derinamų investicijų sąrašo TPD pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvada.</p> <p>69. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti individualiai derinamą investicijų projektą, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 41–42 punktuose nurodyta informacija, ir apie trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja reguliuojamąją įmonę, kuri per 10 darbo dienų pateikia Tarybai nurodytus trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus. Įmonės raštišku prašymu informacijos pateikimo terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms.</p> <p>70. Taryba, gavusi iš įmonės visą Aprašo 41–42 punktuose nurodytą informaciją, per 15 darbo dienų įvertina šios informacijos kokybę ir atitiktį Aprašo reikalavimams. Jeigu Aprašo 41 punkte nurodyta informacija pateikta nekokybiškai, Taryba apie nustatytus trūkumus raštu informuoja įmonę, kuri per 15 darbo dienų pateikia Tarybai patikslintą ir (ar) pataisytą informaciją.</p>	<p>pildymui ir tikslinimui (vykstant Tarybos bei Bendrovės personalo kaitai ir prašant papildomos informacijos, Bendrovės darbuotojai pakartotinai renka ir teikia jau anksčiau teiktą informaciją, ją nuolat tikslina vienais ar kitais aspektais, kurie ne visada būna reglamentuoti Tarybos norminiais dokumentais).</p> <p>Tokiu būdu sukuriama teisinis šio proceso neapibrėžtumas – Bendrovė negali įvertinti, kiek truks informacijos teikimo ir tikslinimo procesas. Bendrovės vertinimu, Projekto 28, 29 bei 69, 70 punktais toliau programuojama ši ydinga praktika.</p> <p>Prašome patikslinti Projektą numatant, kad Taryba apie trūkstamą informaciją informuoja įmonę vienu metu (atlikusi tiek kiekybinės, tiek kokybinės atitikties analizę) ir ne daugiau kaip 2 kartus.</p>	
22.	<p>31. Atlikdami investicijų projektų techninį vertinimą Tarybos Techninės priežiūros departamento (toliau – TPD) teritoriniai skyriai, kurių teritorijoje įgyvendinami Sąrašų derinami investicijų projektai, pasirenka bent po vieną investicijų projektą. Apie techniniam vertinimui atrinktus investicijų projektus Taryba informuoja įmonę Aprašo 28 punkte numatyta tvarka.</p> <p>33. Taryba, atlikusi techninį investicijų projekto</p>	<p>Aptariamas punktas nustato kokybiškai naują reikalavimą, kuriuo potencialiai ilginama ir taip nepagrįstai ilga investicinių projektų derinimo trukmė. Kadangi bet kokie papildomi reikalavimai sukuria papildomą administracinę našta Bendrovei, prašome aiškiau apibrėžti aptariamo proceso etapo aspektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriterijus, kuriais remiantis investicijų projektai bus atrinkti techniniam vertinimui, o energetikos objektai ir (ar) įrenginiai patikrinimui; - kiek maksimaliai investicijų projektų / energetikos objektų ir 	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>pagrindimo vertinimą pagal Aprašo 32 punkte nurodytus įmonės pateiktus dokumentus, gali atlikti ir energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimą investicijų projekto derinimo pagrindu. Tokiu atveju atliekama energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimo procedūra: <...></p> <p>72. Taryba, atlikusi techninį investicijų projekto pagrindimo vertinimą pagal Aprašo 42 punkte nurodytus įmonės pateiktus dokumentus, gali atlikti ir energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimą investicijų projekto derinimo pagrindu. Tokiu atveju atliekama energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimo procedūra: <...></p>	<p>(ar) įrenginių gali būti atrinkti šiam vertinimui / patikrinimui atlikti;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuriuo investicinių projektų derinimo metu atliekama ši atranka; - kokia maksimali šio techninio vertinimo ir (ar) patikrinimo trukmė; - kiek ir kokių papildomų Bendrovės resursų gali būti reikalaujama šiame procese. 	
23.	<p>32. Aprašo 30 punkte nurodytiems investicijų projektams įmonė per 10 darbo dienų nuo Tarybos rašto apie techniniam vertinimui atrinktų investicijų projektų, pateikto Aprašo 28 punkte nustatyta tvarka, gavimo dienos turi pateikti investicijas ir investavimo tikslus pagrindžiančius dokumentus bei informaciją techniniam investicijų projekto pagrindimo vertinimui atlikti:</p> <p>32.1. Esamo energetikos objektų ir (ar) įrenginių pagrindinės charakteristikos (paskirtis, amžius, tarnavimo laikas, projektinė, techninė bei išpildomoji dokumentacija, įrenginio pasas ar sertifikatas, technologinės schemos, veikimo režimų kortelės, nuotraukos ir kt.);</p> <p>32.2. Esamų energetikos objektų ir (ar) įrenginių eksploatavimo istorija (techninės priežiūros grafikai, techninės priežiūros žurnalai, diagnostikos / tyrimų ataskaitos, avarijų / sutrikimų skaičius, defektiniai aktai, defektų aprašymai, atliktų darbų aktai ir kita įmonės manymu, reikšminga informacija);</p> <p>32.3. Naujų energetikos objektų ir (ar) įrenginių investicijų aprašymas ir pagrindimas techniniais aspektais.</p>	<p>Pažymėtina, kad aptariamuose papunkčiuose nurodytas nebaigtinis informacijos apie Bendrovės valdomus energetikos objektus ir (ar) įrenginius sąrašas. Šiuo aspektu atkreiptinas dėmesys, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bendrovės veikloje neretai rekonstruojamas turtas, kurį sudaro skirtingu laikotarpiu įrengti tinklo elementai, todėl jų amžius gali būti senesnis nei 40-50 metų. Informacijos apie šią tinklo dalį pateikimas nebus įmanomas, nes ne visa tinklo informacija saugoma visą eksploatavimo laikotarpį; - didžioji dalis Bendrovės duomenų yra skaitmenizuota: elektros ir dujų tinklo geografiniai ir techniniai duomenys yra pateikiami VĮ „GIS centras“ tinklapyje www.geoportai.lt. Visa informacija, susijusi su prisijungimu ir duomenų gavimu, pateikiama detalai: https://www.eso.lt/lt/eso-partneriams/darbas-su-partneriais/elektros-ir-duju-tinklo-geografiniai-ir-techniniai-duomenys.html. <p>Atsižvelgiant į tai, prašome nustatyti atvejus, kai Tarybos prašoma informacija įmonės gali būti neteikiama.</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.
24.	<p>34.7.3. Išvada, kurioje nurodyta ar techniniam vertinimui atrinktas investicijų projektas yra techniniu aspektu yra pagrįstas ir tinkamas (nepagrįstas ir netinkamas) tolimesniam įgyvendinimui.</p> <p>73.8.4. Išvada, kurioje nurodyta, ar techniniam vertinimui atrinkto investicijų projekto investicija yra techniškai pagrįsta ir tinkama (nepagrįsta ir netinkama) tolimesniam</p>	<p>Projekte nėra jokių kriterijų, pagal kuriuos būtų priimamas sprendimas, ar techniniam vertinimui atrinktas investicijų projektas techniniu aspektu yra pagrįstas ir tinkamas (nepagrįstas ir netinkamas) tolimesniam įgyvendinimui (pavyzdžiui, konkretūs teisės aktai, principai, geroji praktika ar pan.). Aiškių kriterijų nebuvimas sudaro sąlygas priimti visiškai subjektyvius, asmeniniais tikrintojo įsitikinimais paremtus ir dėl to nenuoseklią Tarybos praktiką formuojančius sprendimus.</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	įgyvendinimui.	Pažymėtina, kad Bendrovės investiciniai sprendimai yra paremti vidinėmis techninėmis politikomis, standartais, kurie savo ruožtu paremti gerąja pasauline praktika ir kitų skirstomųjų tinklų operatorių patirtimi. Atkreipiame dėmesį, kad kiekviename projekte gali būti priimami individualūs techniniai sprendimai, ir vertinimo aspektu tiek vieni, tiek kiti turi savo privalumų ir trūkumų, todėl nėra vienareikšmiško atsakymo, kuris galėtų būti geresnis ar blogesnis, dėl to toks vertinimas negali būti objektyvus ir absoliučiai teisingas. Manome, kad toks neapibrėžtumas sukels daug ginčytinų situacijų, todėl siūlome tikslinti šį punktą ir aiškiais kriterijais apibrėžti vertinimą.	
25.	37. Taryba pasilieka teisę nederinti investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti investicijų projektą priimamas Tarybos nutarimu.	Prašome aiškiai reglamentuoti kriterijus, kurių nebuvimas sąlygotų investicinio projekto neigiamą vertinimą arba patikslinti aptariamo punkto formuluotę nurodant, kad tais atvejais, kai Taryba priima sprendimą nederinti investicijų projekto, Taryba sprendime pagrindžia nederinimo priežastis bei nurodo, ką įmonė turėtų padaryti (kokius dokumentus ar informaciją pateikti, kokius trūkumus pašalinti) ar kitas aplinkybes, kurioms esant investicijų projektas galėtų būti patvirtintas Tarybos.	37. Taryba pasilieka teisę nederinti investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti investicijų projektą priimamas Tarybos nutarimu, nutarime nurodant nederinimo priežastis ir aplinkybes, kurioms esant projektas galėtų būti suderintas.
26.	40. Įmonė, teikdama derinti investicijų projektą, nurodo kategoriją, kuriai priskiriamas investicijų projektas. Taryboje derinami investicijų projektai skirstomi į šias kategorijas pagal investicijų projekto tikslą: 40.1. Investicijų projektai, skirti įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama užtikrinti esamo tinklo vientisumą ir efektyvumą (pvz., tinklo saugumo ir patikimumo investicijų projektai, investicijų projektai, kuriais siekiama mažinti technologinius nuostolius, sistemos modernizavimo projektai, užtikrinantys patikimesnį tinklo valdymą ir kt.); 40.2. Investicijų projektai, susiję su tiekimo saugumu ir diversifikavimu – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama padidinti elektros energijos ir (ar) dujų tiekimo saugumą, t. y., sušvelninti arba panaikinti neigiamą poveikį elektros energijos ir (ar) dujų tiekimui dėl išorinio tiekimo sutrikimo arba staigaus paklausos padidėjimo (pvz., pajėgumų didinimas, naujos infrastruktūros statyba ir kt.); 40.3. Investicijų projektai, susiję su sistemos plėtra dėl transportuotino energijos kiekio ir (ar) apimties pokyčių – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais	Bendrovės nuomone, Aprašo projekto 40 punkte pateiktas investicijų projektų skirstymas yra ribotas ir susijęs tik su techninės dalies investiciniais projektais. Visgi, įmonės atlieka daug investicijų, susijusių su informacinės technologijomis (toliau – IT), kurios padeda spartinti ir efektyvinti įmonių vidinius procesus, klientų aptarnavimo procesus ir pan. Atsižvelgiant į tai, siūlome praplėsti investicijų projektų kategorijas papildomai įtraukiant kategoriją (ar praplečiant esamą), kuri apimtų veiklos procesų efektyvumo didinimo, IT sistemų modernizavimo ir panašias priemones.	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	siekiama plėtoti tinklą, siekiant patenkinti padidėjusią numatomą vidaus paklausą ateityje arba transportuoti elektros energijos ir (ar) dujų srautus į kitas rinkas (pvz., naujų energetikos įrenginių prijungimo prie tinklų investicijų projektai, nedujofikuotų teritorijų dujifikavimo investicijų projektai).		
27.	42.3. Pasirinktų investicijų įgyvendinimo ne mažiau trijų alternatyvų aprašymas ir pagrindimas techniniu aspektu bei optimalaus sprendimo pasirinkimas (priežastys, tikslai, skaičiavimai, teisės aktų reikalavimai, schemos, žemėlapiai).	Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti, kad teikiant informaciją apie investicijos įgyvendinimą, pasirinkta alternatyva yra įskaitoma į bendrą imtį.	42.3. Pasirinktų investicijų įgyvendinimo ne mažiau trijų alternatyvų, įskaitant pasirinktą investicijų įgyvendinimo variantą , aprašymas ir pagrindimas techniniu aspektu bei optimalaus sprendimo pasirinkimas (priežastys, tikslai, skaičiavimai, teisės aktų reikalavimai, schemos, žemėlapiai).
28.	47. Jeigu investicijų projektu sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpis yra ilgesnis už investicijų projekto ataskaitinį laikotarpį, į investicijų projekto pinigų srautus yra įtraukiama šio turto likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Likutinė vertė nustatoma skaičiuojant turto ekonominį nusidėvėjimą investicijų projekto ataskaitiniu laikotarpiu, iš investicijų projektu sukurto turto vertės atimant nusidėvėjimą, sukauptą per investicijų projekto laikotarpį. Jeigu įgyvendinant investicijų projektą yra atliekama rekonstrukcija arba remontas, dėl kurių padidėja rekonstruojamo ar suremontuojamo turto vertė, toks rekonstruotas ar suremontuotas turtas, kurio vertė padidėja, yra laikomas įgyvendinant investicijų projektą sukurtu turtu ir į jo padidėjusią vertę turi būti atsižvelgiama nustatant turto likutinę vertę.	Atkreiptinas dėmesys, kad toks vertinimas, kai yra į pinigų srautus įtraukiama turto likutinė vertė, yra efektyvus, vertinant rinkoje likvidų turtą, tačiau Bendrovės turtą, pvz. transformatorinę ar specifinius dujų vamzdžius nebūtų galima parduoti rinkoje už adekvačią kainą ir tuomet toks vertinimas atitolintų investicijų projektą nuo realaus pinigų srauto. Siekiant projekto planą sudaryti, kuo artimesnį realiam pinigų srautui, siūlome netraukti turto likutinės vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.	47. Jeigu investicijų projektu sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpis yra ilgesnis už investicijų projekto ataskaitinį laikotarpį, į investicijų projekto pinigų srautus yra įtraukiama šio turto likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Likutinė vertė nustatoma skaičiuojant turto ekonominį nusidėvėjimą investicijų projekto ataskaitiniu laikotarpiu, iš investicijų projektu sukurto turto vertės atimant nusidėvėjimą, sukauptą per investicijų projekto laikotarpį. Jeigu įgyvendinant investicijų projektą yra atliekama rekonstrukcija arba remontas, dėl kurių padidėja rekonstruojamo ar suremontuojamo turto vertė, toks rekonstruotas ar suremontuotas turtas, kurio vertė padidėja, yra laikomas įgyvendinant investicijų projektą sukurtu turtu ir į jo padidėjusią vertę turi būti atsižvelgiama nustatant turto likutinę vertę.
29.	49. Į investicijų projekto veiklos išlaidas yra įtraukiamos pakartotinės investicijos (reinvesticijos), skirtos iki investicijų ataskaitinio laikotarpio pabaigos techniškai susidėvėjusioms įgyvendinant projektą sukurto turto dalims pakeisti.	Prašome Tarybos paaiškinti, ar pakartotinės investicijos (reinvesticijos) taip pat turi patekti į derinamą investicijų dydį? Ar tai reiškia, kad šių investicijų su Taryba nebereiks derinti ateityje?	Patikslinti pagal pastabos turinį.
30.	77. Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose nustatyta tvarka teikiamoje elektros energetikos įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje ir (ar) gamtinių dujų įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje ir	Atkreipiame dėmesį, kad Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose numatyta tvarka, kad elektros energetikos įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita ir (ar) gamtinių dujų įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita teikiama atitinkamai už ataskaitinių	Patikslinti pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>(ar) SND įmonės investicijų įgyvendinimo ataskaitoje nurodomi tik įgyvendinti (užbaigti) suderinti investicijų projektai, pagal Aprašo 79 punktą nustatyta verte. Investicijų projektai, kurie dar nėra įgyvendinti, nėra nurodomi šioje ataskaitoje.</p>	<p>metų I ir II ketvirčius bei III ir IV ketvirčius per 40 kalendorinių dienų nuo pusmečio pabaigos, bei teikiamos kartu su metiniu reguliuojamos veiklos ataskaitų rinkiniu, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos. Be to, remiantis Aprašo 78 punktu, teikiama per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos projekto įgyvendinimo ataskaita.</p> <p>Atsižvelgiant į teikiamos informacijos Tarybai kiekį ir dažnumą, Bendrovė mano, kad reikalavimas yra perteklinis, dėl šios priežasties siūlo atsisakyti punkto arba koreguoti Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose numatytą tvarką, kad elektros energetikos įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita ir (ar) gamtinių dujų įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita būtų teikiama atitinkamai už ataskaitinius metus per 40 kalendorinių dienų nuo II pusmečio pabaigos.</p>	
31.	<p>78. Įmonės per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos Tarybai pateikia investicijų projekto įgyvendinimo ataskaitą, kurią sudaro:</p>	<p>Bendrovė atkreipia dėmesį, kad dalis įgyvendinamų investicijų yra finansuojami Europos Sąjungos (ES) lėšomis. Todėl būna situacijų, kai projekto įgyvendinimas yra baigtas, tačiau Bendrovė dar nėra gavusi ES lėšų. Tokiais atvejais Bendrovė negali pateikti Tarybos prašomos informacijos. Šiuo aspektu siūlome patikslinti aptariamą punktą.</p>	<p>78. Įmonės per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto faktinės įgyvendinimo dienos Tarybai pateikia investicijų projekto įgyvendinimo ataskaitą, kurią sudaro:</p>
32.	<p>78. Įmonės per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos Tarybai pateikia investicijų projekto įgyvendinimo ataskaitą, kurią sudaro:</p>	<p>Praktikoje yra suderinta investicinių Bendrovės projektų, kuriuose numatyta individuali šių projekto įgyvendinimo ataskaitų pateikimo tvarka, pvz. 2019 m. rugsėjo 20 d. Tarybos nutarimu Nr. O3E-428 buvo suderintas Bendrovės investicijų projektas „Išmaniosios elektros energijos apskaitos diegimas Lietuvoje“ ir buvo numatyti tokie įpareigojimai Bendrovei dėl reguliarių ataskaitų teikimo:</p> <p>„2.2. <i>įdiegus šio nutarimo 2.1 papunktyje numatytą stebėsenos sistemą, Projekto įgyvendinimo laikotarpiu (kiekvienais projekto įgyvendinimo metais) ne vėliau kaip iki liepos 1 d. teikti Tarybai ataskaitas, įskaitant pagrindžiančius dokumentus, apie Projekto vykdymo eigą ir sukurtų naudų atitiktį Tarybos suderintų investicijų projektų finansiniams ir ekonominiams rodikliams tam, kad Taryba galėtų vykdyti tokių investicijų įgyvendinimo stebėseną;</i></p> <p>2.3. <i>po Projekto įgyvendinimo laikotarpio ir atitinkamai Projekto ataskaitiniu laikotarpiu Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 „Dėl Elektros energijos perdavimo,</i></p>	<p>Papildyti pagal pastabos turinį.</p>

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p><i>skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos patvirtinimo“, nustatytais investicijų gražos koregavimo terminais, ne vėliau kaip iki liepos 1 d. teikti Tarybai ataskaitas, įskaitant pagrindžiančius dokumentus, apie Projekto vykdymo eigą ir sukurtų naudų atitiktį Tarybos suderintų investicijų projektų finansiniams ir ekonominiams rodikliams tam, kad Taryba galėtų vykdyti tokių investicijų įgyvendinimo monitoringą.“</i></p> <p>Minėtame nutarime nustatytas ataskaitų teikimo periodiškumas nėra numatytas nei šiuo metu galiojančio Aprašo redakcijoje, nei Projekte. Atsižvelginant į tai, kad Tarybos sprendimai dėl investicijų yra paremti būtent investicijų derinimo ir vertinimo tvarką nustatančiais teisės aktais, manome, kad Projekte turėtų būti reglamentuotas didelių ar išskirtinių projektų šgyvendinimo ataskaitų teikimo tvarka.</p> <p>Minėto nutarimo Nr. O3E-428 2.3 punktas numato, kad Bendrovė turi teikti ataskaitas <u>ir projekto ataskaitiniu laikotarpiu</u>. Paminėtina, kad nurodyto projekto ataskaitinis laikotarpis yra itin ilgas - 18 metų. Siūlome Projekte numatyti, kad jeigu individualiai suderinto projekto derinimo atveju projekto ataskaitiniu laikotarpiu bus vykdoma projekto kontrolė ir stebėseną, o tokio projekto ataskaitinis laikotarpis yra ilgesnis nei 5 metai, siekiant įvertinti projekto grynąją investicijos naudą teikiamos ataskaitos apie faktiškai patirtas investicijas, sąnaudas, pasiektas naudas ir skaičiuojami ENIS ir EGDV rodikliai būtų skaičiuojami tokiu principu: pirmaisiais ir antraisiais metais po projekto įgyvendinimo (2 metus iš eilės) ataskaitiniu laikotarpiu įvertinamos faktiškai patirtos sąnaudos, investicijos ir pasiektos naudos ir pateikiama ataskaita paskaičiuojant prognozuojamus projekto rodiklius už visą ataskaitinį laikotarpį (ENIS ir EGDV) ir jeigu rodikliai yra:</p> <p>1) <i>teigiami</i>, laikoma, kad grynoji investicijos nauda visu ataskaitiniu laikotarpiu irgi yra teigiama ir toliau tokio projekto kontrolė nebevykdoma, o nauda prilyginama investiciniam projekte pateiktai naudai;</p> <p>2) <i>neigiami</i>, po dviejų metų vėl vertinama investicinio projekto prognozė ir skaičiuojami rodikliai.</p>	
33.	79. Jeigu reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projekto vertė viršijama daugiau nei 10 proc., investicijų projektas turi būti pateiktas pakartotinai derinti Tarybai per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos (jei įmonė siekia, kad ši vertė būtų įtraukta į RAB). Jeigu individualiai derinamo investicijų projekto vertė	Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 78 punktas reikalauja, kad per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos įmonė Tarybai pateiktų investicijų projekto įgyvendinimo ataskaitą. Pažymėtina, kad būtent šios ataskaitos rengimo metu ir paaiškėja, ar investicijų projekto vertė viršija daugiau nei 10 proc. Tokiu atveju įmonei reikalingas papildomas laikotarpis informacijai apie perderinamą investicijų projektą parengti ir pateikti.	79. Jeigu reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projekto vertė viršijama daugiau nei 10 proc., investicijų projektas turi būti pateiktas pakartotinai derinti Tarybai per 60 kalendorinių dienų nuo su Taryba suderinto investicijų projekto įgyvendinimo dienos.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	neviršijama daugiau nei 10 proc. – toks investicijų projektas neturi būti pateiktas derinti pakartotinai ir jis gali būti įtraukiamas į RAB faktine verte.	Todėl aptariamame punkte nurodytas terminas negali būti tapatus ataskaitos parengimo terminui.	
34.	Priedas Nr. 1 ir Priedas Nr. 2	<p>Bendrovės nuomone, šiuose prieduose esantis grupavimas yra perteklinis, nes investicijos Bendrovėje planuojamos projektais, tad nėra aišku, koku tikslu investicijas numatoma derinti dar ir turto grupėmis, kurios esant dideliame investicinių projektų kiekiui atsikartos kiekviename projekte, taip pat tokiu būdu suderinus investicijas kyla neapibrėžtumas, ką laikyti suderintomis investicijomis - investicinio projekto suma ar investicinio projekto konkrečios turto grupės suma.</p> <p>Taip pat siūlome atsisakyti grupavimo į šias grupes: 1) Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur), 2) Investicijos į nudėvėtą turtą, 3) Investicijos į IT sistemas, 4) Kiti investicijų projektai, nes nėra aiškus šio grupavimo tikslas; taip pat gali būti investicijų, kurios <300 000 Eur, o taip pat patenka ir į nudėvėto turto grupę, tad neaišku kuriai grupei tokiu atveju investicijas priskirti.</p> <p>Siūlome palikti nuostatą (šiuo metu galiojančios Aprašo redakcijos 2 priedo lentelė), kad reikia: „išvardinti projektus bei jų turto vienetų, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 30 tūkst. Eur“.</p> <p>Siūlome atsisakyti stulpelių į „RAB traukiama investicijų projekto vertė“, nes Bendrovė teikia tik į RAB siekiamas įtraukti investicijas. Jeigu vis tik reikalinga informacija apie finansavimo šaltinius, siūlome nurodyti, kokia verte ir kodėl netraukiama į RAB.</p> <p>Sąrašo formoje siūlome palikti klasifikaciją pagal Aprašo 40 punkte nurodytas kategorijas (kitą aktualią informaciją, jeigu ji reikalinga) siūlome įrašyti papildomuose stulpeliuose ar įterpti komentarų stulpelį.</p>	Patikslinti pagal pastabos turinį.
35.	Priedas Nr. 5 ir Priedas Nr. 6	<p>Neaišku, kokiais vertinimo kriterijais bus vadovaujama rengiant išvadą.</p> <p>Kaip jau buvo nurodyta anksčiau, Bendrovės investicinių projektų techniniai sprendimai yra paremti patvirtintomis vidinėmis techninėmis politikomis, standartais, kurie savo ruožtu paremti gerąja pasauline praktika ir kitų skirstomųjų tinklų operatorių patirtimi. Atkreipiame dėmesį, kad kiekviename projekte gali būti priimami individualūs techniniai sprendimai, ir vertinimo aspektu tiek vieni, tiek kiti turi savo privalumų ir trūkumų, todėl nėra vienareikšmiško atsakymo, kuris galėtų būti geresnis ar blogesnis, dėl to toks vertinimas negali būti objektyvus ir absoliučiai teisingas. Manome, kad toks neapibrėžtas</p>	Nustatyti aiškius vertinimo kriterijus ir tik tuomet tvirtinti išvados formas.

Eil. Nr.	Projekto nuostata	AB „Energijos skirstymo operatorius“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		techninis vertinimas sukels tikrai daug ginčytinų situacijų, todėl siūlome tikslinti/detalizuoti šiuos priedus ir svarbiausia aiškiais kriterijais apibrėžti vertinimą.	
<i>Dėl Projektų Nr. 2 ir Nr. 3</i>			
36.	Priedas Nr. 5 ir Priedas Nr. 6	<p>Priede pateikiama apibendrinta informacija apie įmonės rodiklius, iš jų ir apie vieną iš rodiklių: investicijos pagal veiklos verslo vienetus (bendro sąrašo investicijos, Individualiai derinamos investicijos, baujų vartotojų investicijos), tad detalizavus vieną iš rodiklių priedas apkrautas, nes vienas rodiklis smarkiai detalizuojamas, o kiti pateikiami apibendrintai.</p> <p>Šiuo metu galiojančios EE aprašo redakcijos 2 priede ir, atitinkamai GD aprašo 2 priede, yra pateikiama informacija apie faktines investicijas, todėl siūlome EE aprašo 5 ir 6 priedų nekeisti, o investicijų ataskaitas teikti pagal EE aprašo ir GD aprašo reikalavimus.</p>	Atsisakyti korekcijos.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Energijos skirstymo operatorius, AB 304151376, Aguonų g.24, 03212 Vilnius, 03212 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-03-02 Nr. 21KR-SD-3615
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2021-03-02 Nr. R1-3423
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Augustas Dragūnas, Direktorius
Sertifikatas išduotas	AUGUSTAS, DRAGŪNAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-03-02 15:35:04 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-03-02 15:35:38 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-27 00:04:07 – 2023-06-26 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Giedrė Rafanavičiūtė, Finansų kontrolierius
Sertifikatas išduotas	GIEDRĖ, RAFANAVIČIŪTĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-03-02 15:37:37 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-03-02 15:38:11 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2020-01-12 12:05:07 – 2025-01-10 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilyš, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. META-INF/signatures/signatures0.xml#_SignatureElemID_70d759e0_431d_4173_857a_7b6c98e12bcc: Timestamp "SignatureTimeStamp" created by untrusted time stamping authority (used untrusted certificate (subject: RCSC TSA2, valid from: 2020-04-24 16:23:52)). The certificate is issued by an untrusted CA certificate (subject: RCSC IssuingCA). META-INF/signatures/signatures1.xml#_SignatureElemID_5c84d400_ce8c_426a_8d1d_72638813fdcf: Timestamp "SignatureTimeStamp" created by untrusted time stamping authority (used untrusted certificate (subject: RCSC TSA2, valid from: 2020-04-24 16:23:52)). The certificate is issued by an untrusted CA certificate (subject: RCSC IssuingCA).
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-03-02 15:42:00 Dokumentų valdymo sistema Avilyš